MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
MARIO SCERRI

Seduta ta' l-20 ta' Dicembru, 2007

Talba Numru. 53/2006

N.D.D. Limited [C 6595]

vs

Andreluna Limited [C 30464]

It-Tribunal,

Ra l-avviz tat-talba tas-socjeta' attrici li permezz tieghu s-socjeta' attrici qed titlob li s-socjeta' konvenuta tigi kkundannata sabiex thallasha s-somma ta' sebgha mija u tliet liri Maltin u sittin centezmi (Lm703.60), liema somma hija dovuta kwantu ghal mija u seba' u sebghin liri Maltin (Lm177.00) skond fattura datata 31 ta' Marzu 2005 (kopja tal-istess markata dokument "A"), kwantu ghal wiehed u tletin lira Maltin (Lm31.00) bhala bilanc minn somma akbar fuq fattura ohra datata 31 ta' Mejju 2005 (kopja tal-istess markata dokument "B"), kwantu ghal mija u seba' u sebghin liri Maltin (Lm177.00) skond fattura ohra datata 30 ta' Gunju 2005 (kopja tal-istess markata dokument "C"), u kwantu ghal tliet mija u tmintax -il lira Maltin u sittin

centezmi (Lm318.60) skond fattura ohra datata 30 ta' Gunju 2005 (kopja tal-istess markata dokument "D"), dan kollu rapprezentanti servizzi professjonali ta' *payroll* u *accountancy* oltre t-taxxa fuq il-valur mizjud fuq dawn is-servizzi skond kif indikat fuq l-istess fatturi.

Bl-ispejjez tal-prezenti u tal-ittra nterpellatorja datata 16 ta' Ottubru 2006, u bl-imghaxijiet mid-dati tal-fatturi relattivi sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-konvenut.

Bl-ingunzjoni tas-socjeta' konvenuta ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tas-socjeta' konvenuta li tghid hekk :

"Illi t-talbiet attrici huma nfondati fid-dritt u fil-fatt.

Illi x-xoghol li ghamlet is-socjeta' attrici ma sarx a soddisfazzjon tas-socjeta' konvenuta, u fil-fatt is-socjeta' attrici ma kkompletatx ix-xoghol li ntalbet biex taghmel mill-istess socjeta' konvenuta.

Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-esponenti diga' tghat pagamenti lis-socjeta' attrici li jissuperaw bil-bosta l-valur ta' kwalunkwe' xogholijiet li lahqu saru minnha.

Illi konsegwenza tan-nuqqas tas-socjeta' attrici li taghmel ix-xoghol mitlub minnha, l-esponenti kellha tinkariga lil haddiehor biex jaghmel dan ix-xoghol hu. Konsegwentement is-socjeta' konvenuta sofriet danni estensivi u f'dan ir-rigward qeghda zzomm ferm u integru kwalsiasi' dritt spettanti lilha skond il-ligi kontra s-socjeta' attrici.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjez."

Sama' l-provi li ressqet is-socjeta' attrici;

Is-socjeta' konvenuta minkejja li nghata diversi opportunitajiet sabiex tressaq il-provi taghha fl-udjenzi tal-

1 ta’ Gunju 2007, 6 ta’ Lulju 2007, u 12 ta’ Ottubru 2007, baqghet ma ressqet ebda provi biex tissostanzja t-twegibiet tar-risposta taghha;

Ra l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Ra li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza;

Ikkunsidra :

Il-procedura quddiem it-Tribunal Ghal Talbiet Zghar *si tratta* ta’ procedura sommarja bi kriterji kemmxejn differenti minn dawk previsti mil-ligi u adoperati fil-Qrati ordinarji. Certament mhux biss hemm l-element ta’ ekwita’ fl-Att V ta’ l-1995, imma hemm manifest ukoll il-hsieb tal-legislatur li f’kazijiet b’talbiet zghar quddiem tribunal specjali, mahluq *ad hoc*, li dan l-istess Tribunal jimxi bi speditezza, bl-anqas formalizmu possibbli – minghajr, naturalment, ma jikser dawk id-disposizzjonijiet tal-ligi li holqitu. Is-socjeta’ konvenuta nghatat opportunita’ mhux bizzejjed izda zzejjed biex jekk riedet, tressaq il-provi taghha. Kienet l-istess socjeta’ konvenut li ripetutament naqqset illi tidher quddiem dan it-Tribunal u milli tikkomunika mal-legali taghha biex tipprepara u tressaq il-provi u d-difiza taghha. Fin-nuqqas ta’ provi min-naha tas-socjeta’ konvenuta ma hemmx wisq dan it-Tribunal x’jikkunsidra. Jekk hu minnu illi dan it-Tribunal u kull Tribunal jew Qorti ohra ghandhom id-dover li jassiguraw li l-ligijiet ta' procedura jservu biex jaghtu l-opportunita` lil persuna mharrka biex tiddefendi ruhha, daqsant iehor pero` dawn l-istess ligijiet ta' procedura jipprovdu illi "jekk il-konvenut jew l-avukat tieghu, jew, fil-kawzi quddiem il-qrati nferjuri, il-konvenut jew l-avukat jew prokuratur legali tieghu, jonqos li jidher, il-kawza tista' tigi maqtugha skond il-ligi fuq l-atti li jkun hemm wara s-smiegh ta' dik ix-xhieda li l-qorti tista' tqis li tkun mehtiega, ghad li huwa ma jkunx deher" (Artikolu 201, Kapitolu 12) [Appell, Sede Inferjuri, **Ceilings Systems Ltd. vs D & S Lifts Ltd.**, 16/03/2005]. Parti ma tistax l-ewwel ma tosservax ir-regoli ta' procedura u wara tilmenta li d-dritt taghha ghas-smiegh xieraq gie miksur [Prim’Awla, Qorti Civili, **Anthony Mintoff vs Avukat Generali et**, 07/07/2004]. Parti f'kawza

li tonqos milli tressaq provi f'kawza minkejja li tkun inghatat diversi opportunitajiet sabiex taghmel hekk ma tistax tilmenta ruhha dwar xi ksur tal-principju ta` *audi alteram partem* [Appell Civili, **Perit Guido J. Vella vs Nutar Dr. Emanuel G. Cefai**, 05/10/2001]. Il-principju tal-*audi alteram partem* ma jimportax illi f'gudizzju huwa mprexxindibilment necessarju u assolutament essenzjali illi l-provi tal-konvenut effettivament jinstemghu imma biss illi tinghata lilu d-debita opportunita` li huwa jipproducihom. Kieku kien diversament u cjoe` kieku ma setghetx taht l-ebda cirkostanzi tinghata sentenza hlief wara s-smiegh tal-provi tal-konvenut, dan kien ikun jista' jostakola u jimpedixxi d-definizzjoni tal-kawza billi jibqa' passiv jew jipprokrastina indefinittivament [Appell, Sede Inferjuri, **Martin Aquilina vs Christopher Friggieri**, 20/10/2003]. Ghall-finijiet procedurali hemm diversita` kbira bejn il-kaz fejn ma jinstemghux il-provi tal-konvenut minhabba cahda tad-debita opportunita` bhal meta jigi ngustament rifjutat is-smiegh tal-provi legittimi offerti minnu, jew meta l-proceduri inizjati kontra tieghu jigu prosegwiti minghajr ma jkun gie notifikat bihom, u ad insaputa tieghu, u bejn il-kaz, fejn minhabba nuqqas tieghu stess, jibqa' ma jgibx il-quddiem il-provi tieghu meta tkun giet moghtija lilu kull opportunita` li jgibhom. F'dan l-ahhar kaz *imputet sibi* [Appell, Sede Inferjuri, **Rosalind Pantalleresco vs Starbrite Cleaners**, 12/05/2003]. Il-Qorti ghandha d-dover tassigura li l-ligijiet tal-procedura jservu biex jaghtu u jassiguraw l-opportunita` shiha lil persuna citata biex tiddefendi ruhha u mhux iservu bhala skuzanti biex il-process ma jsirx jew isir sommarjament billi tinstema' l-parti wahda u mhux l-ohra. Mill-banda l-ohra pero' ghandu jkun car ghal kulhadd li l-osservanza tar-regoli tal-procedura hi mehtiega biex jigi assigurat mhux biss l-ordni fil-kondotta tal-kawza imma wkoll ir-regolarita` tal-proceduri b'mod li jigi evitat li ssir ingustizzja mal-kontro-parti kif ukoll ma' haddiehor li jigi pregudikat b'konsegwenza tal-mod ingustifikat kif ikun qed jigi intralcjat ix-xoghol tal-Qrati. Ingustizzja li tista' ssir ukoll bin-nuqqas ta' interess manifest ta' xi parti fil-kawza jew bir-rifjut taghha li tosserva d-digrieti tal-Qorti. Il-principju ta' *audi alteram pertem* ma jimportax illi f'gudizzju huwa imprexxindibilment necessarju u assolutament essenzjali

illi l-provi tal-konvenut effettivament jinstemghu imma biss illi tinghata lilu d-debita opportunita` li huwa jipproducihom. Kieku kien diversament u cjoe kieku ma setghetx taht l-ebda cirkostanza tinghata sentenza hlief wara s-smiegh tal-provi tal-konvenut, dan kien ikun jista' jostakola u jimpedixxi d-definizzjoni ta' kawza billi jibqa' passiv jew jipprokrastina indefinittivament. Ghall-finijiet procedurali hemm diversita` kbira bejn il-kaz fejn ma jinstemghux il-provi tal-konvenut minhabba cahda tad-debita opportunita' bhal meta jigi ingustament rifjutat is-smiegh ta' provi legittimi offerti minnu, jew meta l-proceduri inizjati kontra tieghu jigu prosegwiti minghajr ma jkun gie notifikat bihom, u ad insaputa tieghu, u bejn il-kaz, fejn minhabba nuqqas tieghu stess, jibqa' ma jgibx 'il quddiem il-provi tieghu meta tkun giet moghtija lilu kull opportunita` li jgibhom. F'dan l-ahhar kaz *imputet sibi* [Appell, Sede Inferjuri**, Charles Borg pro et noe vs John Curmi et**, 20/01/2003].

Fic-cirkostanzi t-talba attrici timmerita ghalhekk li tigi milqugha.

Wara li ra wkoll l-artikoli 9(2)(a) u 13 tal-Kap.380.

Jiddeciedi ghaldaqstant billi filwaqt li jichad l-eccezzjonijiet kollha tas-socjeta' konvenuta, jilqa' t-talba tas-socjeta' attrici u jikkundannaha li thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' sebgha mija u tliet liri Maltin u sittin centezmi (Lm703.60) ekwivalenti ghal elf sitt mija u tmienja u teltin Euros u hamsa u disghin centesimi (Euros 1638.95), rapprezentanti ammont dovut in konnessjoni ma' servizzi ta' *payroll* u *accountancy* li gew resi mis-socjeta' attrici fuq talba tas-socjeta' konvenuta, maghduda wkoll ma' din is-somma t-taxxa fuq il-valur mizjud, u bl-imghaxijiet legali fuq din is-somma b'effett mid-data tal-prezentata tal-avviz tat-talba sal-effettiv pagament, u bl-ispejjez kollha konnessi mat-talba tas-socjeta' attrici, inkluza l-hlas tat-taxxa fuq il-valur mizjud fuq id-drittijiet professjonali tal-avukat tas-socjeta' attrici, kontra s-socjeta' konvenuta.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------